

Τὰ φαινόμενα ταῦτα, καίτοι ἐκπληκτικά, δὲν εἶναι πο-
σῶς ἴδια τοῦ Νεῖλου· κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ὑπάρχουν
εἰς ὅλους τοὺς ποταμούς, τῶν ὁποίων ὁ ὅγκος ἐτησίως
αὐξάνεται ἀπὸ τὰς εἰς τὴν διακεκαυμένην ζώνην πι-
πτούσας περιοδικὰς βροχὰς· ἀλλ' οὐδενὸς ποταμοῦ ἢ
ἐτήσιος ἀνάβασις ἐπιφέρει τόσον ἀξιολόγους συνεπειάς,
ἢ τόσον οὐσιώδεις πρὸς τὴν ὑπαρξίν ὀλοκλήρῳ ἔθρους.
Τοῦτο δὲ προέφχεται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ Αἴγυπτος ἀπὸ τὸν
Νεῖλον περιμένει ὅλως διόλου τὴν εὐφορίαν τῆς, καὶ
ὅπου ἡ ἐπιρροή τῆς αὐτοῦ πλημμύρας δὲν ἐκτείνεται,
ἐκεῖ μένει ἔρημος ἡ γῆ. Ὀλιγωτάτη βροχὴ πίπτει εἰς
τὴν Αἴγυπτον· κατὰ τὴν Ἄνω σχεδὸν ὅλως ἀγνοεῖται·
εἰς δὲ τὴν Κάτω ἄλλαι παρ' ἐλαφροτάτας καὶ στιγμα-
ταῖς βροχὰς δὲν συμβαίνουνσιν οὐδ' εἰς τὸ ψυχρὸν μέρος
τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ἡ πότισις λοιπὸν, τὴν ὁποίαν ἡ γῆ λαμ-
βάνει ἐκ τῆς ἀμέσου πλημμύρας τοῦ Νεῖλου, καὶ διὰ
τῶν διωρύγων αἰτινες μετακομίζουσι τὰ ὕδατά του ὅπου
ἡ πλημμύρα κατ' εὐθείαν δὲν ἐκτείνεται, εἶναι οὐσιω-
δεστάτη εἰς τὴν κατ' ὅλους τοὺς αἰῶνας πολυθρύλλητον
εὐφορίαν τῆς Αἴγυπτου. Μετὰ πλείστου κόπου διώρυ-
ξαν οἱ κάτοικοι πολυαρίθμους διώρυγας καὶ ἀγωγούς
κατ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἔκτασιν. Αἱ διώρυγες αὗται
πάλιν ἀνοίγονται πρὶν ὁ ποταμὸς φθάσῃ εἰς ὕψος τι, οὐδὲ
πάλιν ὄλοι συγχρόνως, καθότι ἡ τῶν ὑδάτων διανομὴ
ἤθελε τότε εἶσθαι ἄνισος. Ὅταν τὸ ὕδωρ ἀρχίζῃ νὰ
πίπτῃ, κλείουσι τὰς τῶν διωρύγων πύλας, ἀνοίγουσι δὲ
πάλιν αὐτὰς βαθμηδὸν κατὰ τὸ φθινόπωρον, ἀφίνοντες
τὰ ὕδατα νὰ περνώσιν εἰς τὰ ἐμπροσθεν ὥστε νὰ συν-
τείνωσιν εἰς πετισμὸν τοῦ Δέλτα. Πάντοτε ὑπῆρξαν
χωριστοὶ καὶ λεπτομερεῖς κανονισμοὶ περὶ τῆς διανομῆς
τοῦ Νεῖλου, τὴν ἀνάγκην τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ κρί-
νωμεν ἐκ τοῦ κοινῶς λεγομένου, ὅτι μόλις τὸ δεκατημό-
ριον τῶν ὑδάτων αὐτοῦ φθάνει εἰς τὴν θάλασσαν κατὰ
τὸ πρῶτον τρίμηνον τῆς πλημμύρας. Καὶ εἰς ἄλλας χῶ-
ρας ἀπαιτοῦνται λεπτομερεῖς κανονισμοὶ διὰ τὴν ἴσῃ
διανομὴν τῶν ῥυάκων ὅτινες κινουσι μύλους. Εἰς χῶ-
ραν δὲ, ὅπου ἡ καρποφορία οὐσιωδῶς ἐξαρτᾶται ἀπὸ
μίαν μεγάλην γονοποιούσαν δύναμιν, τοιοῦτοι κανονι-
σμοὶ πρέπει νὰ ὑπῆρξαν ἐκ τῶν πρώτων βημάτων εἰς
τοὺς νόμους τοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ Κάτω Μεσοποταμία,
ἧτις ἐπὶ Ἡροδότου ἠμπόρει νὰ συνερίζεται μὲ τὴν Αἴ-
γυπτον ὡς πρὸς τὴν ἀφθονον καρποφορίαν, εἶναι τώρα
σχεδὸν ἔρημος, ἐπειδὴ ἐγκατελείφθη τὸ ἀρχαῖον σύστη-
μα τοῦ ποτίσκειν, περὶ οὗ πολλοὶ ἀκριβῶς ἐξετάσαντες
κρίνουσιν ὅτι ὁμοίωζε μὲ τὸ Αἴγυπτιακόν. Εἰς τὸ
διάστημα τῆς πλημμύρας, ἅπανα ἡ πεδινὴ χώρα τῆς
Αἴγυπτου φαίνεται ὡς σειρὰ λιμνῶν καὶ δεξαμενῶν·
ἐπιφέρει δὲ τὸ μέγα εἰς τὴν γεωργίαν ὄφελος οὐχὶ μόνον
ὁ ἀπὸ ὕδωρ χορτασμός τῆς γῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀποτιθε-
μένη ἰλύς ἢ λάσπη, ἧτις γονιμοτάτη οὐσα χρησιμεύει
ὡς κόπρος εἰς τὰ μέρη ὅσα ὀλίγον κατεκλύσθησαν· ἐκ
τοῦ ἐναντίου, ὅπου ἡ περισσὴ πλημμύρα ἐναπέθεσεν
ἀνάλογον ἰλύος ποσότητα, λέγεται ὅτι μὴ γνύουσι μετ'
αὐτῆς ἄμμον διὰ νὰ μετριάξωσι τὴν δύναμίν τῆς. Ἡ

καλλιέργεια ἔπεται ἀμέσως ἀφοῦ τὸ ὕδωρ ἀποσυρθῇ·
ὅπου δὲ ἀρκετὰ ἐποτίσθη τὸ χῶμα, οἱ κόποι τοῦ γεω-
πόνου εἶναι εἰς τὸ ἄκρον ἐλαφροί. Ὁ σπόρος ρίπτεται
εἰς τὸ κάθυρον χωράφιον, καὶ ἡ βλάστησις καὶ ὁ θε-
ρισμός ταχέως ἀκολουθοῦσιν ἀλληλα. Τὴν ἐπιρροὴν
τοῦ ποταμοῦ εἰς τὴν κατάστασιν καὶ τὴν πρόσοψιν τῆς
χώρας σαφηνίζει ἡ ἐπομένη τοῦ Βολνείου παρατήρησις·
‘Τὸ πρόσωπον,’ λέγει, ‘τῆς Αἴγυπτου φαίνεται διαδο-
χικῶς πέλαγος γλυκῶν ὑδάτων, λασπώδης βάλτος,
καταπράσινος πεδιάς, καὶ κατάξηρος ἐρημία.’

Οἱ ἀρχαῖοι Αἴγύπτιοι, αἰσθανόμενοι τὴν ἀπὸ τοῦ
Νεῖλου παντελῆ αὐτῶν ἐξάρτησιν, κινούμενοι δὲ καὶ
ὑπὸ τῆς φυσικῆς διαθέσεως τοῦ ἀνθρώπου νὰ θεωρῇ
τὰς δευτέρας αἰτίας μᾶλλον παρὰ τὸν παμμέγιστον καὶ
πανάγαθον Θεὸν, ἀφ' οὗ μόνου πᾶν ἀγαθὸν προέρχεται,
ἀπεθέωσαν τὸν ποταμὸν τοῦτον, ὅστις εἶχε καὶ τοὺς
ιερεῖς, καὶ τὰς ἐορτάς, καὶ τὰς θυσίας του· ἔτι δὲ καὶ
τὴν σήμερον, ὑπὸ τὸ αὐστηρότερον σύστημα τῆς Μω-
μεθανικῆς θρησκείας, ἀπολαύει σέβας μέγιστον ὁ Νεῖ-
λος, καλούμενος ‘ὁ Ἁγιώτατος Ποταμός.’

ΠΕΡΙΠΛΕΟΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ.

Εἰς τὸν ποταμὸν τῆς Ἀγγλίας Τάμεσιν, πλησίον τοῦ Γρη-
νουϊκού (Greenwich), ὑπάρχει ἀξιοθέατον ἀντικείμενον, — τρίκροτον
μετεσηματισμένον εἰς ναυτικὸν νοσοκομεῖον. Εἰς αὐτὸ εἶναι
δεκτὸς πᾶς ἄρρωστος ναύτης, ὅποιανδήποτε γλῶσσαν καὶ ἂν λαλῇ,
εἰς ὅποιανδήποτε χώραν καὶ ἂν ἐγεννήθη· οὔτε συστατικὸν γράμμα
δὲν ἀπαιτεῖται· ἀρκεῖ μόνον νὰ παρουσιασθῇ θαλασσινὸς πάσχων,
καὶ πάραυτα λαμβάνει ὑποδοχὴν καὶ περίθαλψιν.

Τὸ νοσοκομεῖον τοῦτο πρῶτον ἐσυστήθη τὸ 1821 ἐπὶ τοῦ Γράμ-
που, νῆος πενήκοντα κανονίων· τὸ δὲ 1831 μετεφέρθη εἰς τὸ τρί-
κροτον, ὅπου καὶ τὴν σήμερον εὐρίσκεται. Ὀλόκληρος δὲ ὁ ἀριθ-
μὸς τῶν ναυτῶν, ὅσοι ἐνοσοκομήθησαν ἀπὸ τοῦ 1821 μέχρι τῆς ἀρ-
χῆς τοῦ 1836, εἶναι 25,381. Ἐκ τούτων 14,768 ἦσαν Ἀγγλοὶ, 3087
Σκῶτοι, καὶ 2665 Ἴρλανδοί. Ἐκ δὲ τῶν ἀλλοεθνῶν ἦσαν ὡς ἐπο-
μένως—Γάλλοι, 111· Γερμανοὶ, 381· Ρῶσσοι, 251· Πρωσσοί,
495· Ὀλλανδοί, 90· Δάνοι, 383· Σβέκοι καὶ Νορβεγοί, 745· Ἰταλοί,
192· Πορτογάλλοι, 232· Ἰσπανοί, 92· Ἕλληνες, 15· Τοῦρκοι, 7· ἐκ
τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, 210· ἐκ τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν, 468· ἐκ
τῆς Βρετανικῆς Ἀμερικῆς, 299· ἐκ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν,
473· ἐκ τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, 62· Ἀφρικανοί, 149· ἐκ τῆς Νέας
Ζηλανδίας, 21· ἐκ τῶν Νήσων τῆς Μεσημβρινῆς Θαλάσσης, 109·
ἐκ τῆς Νέας Μεσημβρινῆς Οὐαλλίας, 9· Σῖναι, 20· γεννημένοι εἰς
τὸ πέλαγος, 66. Ἐκ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ, 1816 ἐνησολοῦντο εἰς τὸ
ναυτικὸν τῆς αὐτῆς Μεγαλειότητος, 1769 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς
τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν Συντροφίας, καὶ 21,798 εἰς ἐμπορικὰ πλοῖα
πάντων τῶν ἐθνῶν.

Εἰς τὸ φιλανθρωπικὸν τοῦτο κατάστημα, τὸ ὁποῖον διατηρεῖται
ὑπὸ ἐκουσίῳν συνεισφορῶν, ἀφῆκε πρὸ μικροῦ Ἄγγλος τις γεν-
ναιοτάτην κληροδοσίαν, 45,101 λίβρας στηληνίνας, καὶ προσέτι πλοῖον
μετὰ τοῦ φορτίου του, τὰ ὁποῖα πωληθέντα ἐξεκαθάρισαν £10,082.

Προστάται τῆς ἐλεημοσύνης ταύτης, ἐκτὸς τῆς Α. Β. Μ., εἶναι
ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσσίας, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς Πρωσσίας, Δα-
νίας, καὶ τοῦ Βελγίου.